

Făt-Frumos din lacrimă de paradox

Janet Nică

Volumul „Antichambres et antipoésies ou bizarreries”, 1984, imprimé au Maroc, Alipress, Fés, invită nu numai la o reconfortantă bizarerie dar și la o mănoasă reverie.

Se știe, din istoria filozofiei, că Anaxagora ar fi fost autorul rodnicei expresii: „la origine, toate au fost laolaltă”. Dar aflăm de la Diogenes Laertios că acesta era, cu mult înainte, un gând al lui Linos, poet care a scris un poem despre crearea lumii, gând reluat de Anaxagora.

Dacă untul cugetării filozofice constă în restabilirea totalității, a ordinii, cu orice preț, am aflat, între timp, că smântâna artei ar fi dezordinea. Adevărat în primul caz, fals în al doilea caz. Fără logică se poate distruge orice dar nimic nu se creează fără logică. Dezordinea senzorială este judecată de grila intelectului, dezordinea intelectului este cernută de dârmonul rațiunii iar dezordinii raționale îi este gâde speculația metafizică. Din neștiință sau, poate, tocmai din știință, scriitorii dau grăunțe iraționalului în artă, ilustrând, parcă, seva proverbului chinez: „este înțelept să fii confuz”.

Arta nu-i, în ultimă instanță, decât traseul unui nonsens până la sens, iraționalul rațional sau dezordinea rânduie sau orânduie. Ca atare, arta

nu-i un joc incolor, inodor și insipid, ci o cobiliță de lemn gânditoare între doi desagi plini cu abstract.

Nu întâmplător Walter Biemel spunea încă, din 1967 că arta trebuie să fie descifrată ca o hieroglifă, dincolo de sâmburele estetic, pentru a fi înțeleasă, nu numai trăită. Critica literară, tot un soi de filozofare, nu-i alteceva decât mănua abstractă mulată inteligent pe degetele concrete ale artei.

Talent cu ochii în patru, Florentin Smarandache își construiește logic discursul. Paradoxul domniei-sale pune, asemenea lui Anaxagora, laolaltă jumătățile rătăcite ale lumii. Dialectica binară dă chip și dinamism gândirii poetice. Florentin Smarandache esre jumătate-de-poet-călare-pe-jumătate-de-paradox-șchiop în căutarea celeilalte jumătăți-de-poet-călare-pe-jumătate-de-paradox-șchiop. Aceasta este logica întregirii neamului său poetic. Când pocitania pământului se împlinește prin contrarul său, se naște, din lacrima paradoxului, Făt-Frumox, Florentin Smarandache.

Discursul se transformă în vânătoare pură de impur, de posibil imposibil și de imposibil posibil. Cum orice vânătoare este, din punct de vedere al victimei, măcel iar din punct de vedere al vânătorului, distracție, poezia lui Florin Smarandache ne oferă deliciul și supliciuul fiecărei

ipostaze. Poetul transferă vânătoarea de paradoxuri din pădurile limbii române pe ponoarele limbii franceze. Vânător nu de șepci, din lipsă de gibier, ca Tartarin din Tarascon, Florentin Smarandache se apropie cu siguranță de vânat și trage de urechi iepurele paradoxului din tufiș. Altoită pe nervii poetului până la ultimile nervuri, veghea este altoită cu veghe și pusă pe araci de viță de vie. Strofele sunt pânze de păianjen, în mijlocul cărora tronează paradoxul, asemenea unei bune fripturi în așteptarea garniturii. Așadar, paradox cu salată. Secul devine mustos, dogma cu sifon devine șprîț.

Logica lui Păcală, descătușare a concretului și a bunului simț, este la mare cinste în acest volum.

Astfel, Michel și-a pierdut tatăl în război dar l-a găsit în cimitir; era ora unsprezece fără cinci, deci, logic, este ora șase; Marea Roșie nu e galbenă; sub soare ni se promite Luna; infirmiera coboară dintr-o familie ilustră până la primul etaj, cu liftul.

Cu bună știință Florentin Smarandache pune dinamită în toate ideile fixe; axiome, teoreme, legi. Paradoxul este barda lui Mihai Viteazul cu care poetul taie șiruri prin armatele de dogme osificate ale lumii. Perplexitatea, jumulită de penele insolitului, toarce leneș, ca o mătă blândă, la urechea Realului regăsit. Omonimia și omofonia

fată miei timpurii pe zăpada obișnuinței care înstrăinează selful de soi-mème: „Marie se marie”. „Martin entre entre les gens”. Elle te donne l’alarme et surtout la larme.” În unele texte, logica, urmându-și treptele, sparge ghioacea sensului acceptat și scoate pui de prepeliță din ouă de cuc. Verbele rougir, jaunir, bleuir dau, normal, adjectivele: matin rougeâtre (dimineață roșietică), midi jaunâtre (amiază gălbuie), soir bleuâtre (seară albăstruie). Dar logica logicii produce absurdul. De la adjectivele mov și bej se pot forma verbele mauvir și beigir care, la rândul lor, produc, formal, imposibilele mauvâtre (movaliu?!) și beigeâtre (bejaliu?!). Dar poezia nu are nevoie de traducere. Cuvintele limbii franceze sunt la cheremul lui Florentin Smarandache precum figurile geometrice sub penelul lui Picasso: „a locui o locuință, a orna un ornament, a parla un parlament, a săpa un sapament, a cânta un cântament”.

Cocă docilă în mâna gândului poetic, limba franceză, neputând lua calea exilului, se chircește sub toiagul Cezarului Florentin Smarandache, orice „anti” este un „pro”. Antipoezia sa este un alt fel de poezie. Antiproza sa este un alt fel de proză. Antiteatrul său este un alt fel de teatru. Astfel, rețeta contra rețetelor poetice este o insolită veritabilă rețetă poetică.

Harul poetic dobândește miez și orizont culinar. A colora versurile albe, a amprizona versurile libere înseamnă a fi orb cu ochii deschiși, asemenea lui Homer. Ce altceva poate fi poetul, urmând gândul lui Eminescu, decât ochiul care, închis în afară, înăuntrul se deschide.

Poezia lui Florentin Smarandache este un șugubăț carnavalesc rabelaisian care taie nasul împăratului, făcându-l egal cu plebeul, dând abstracțiunii șansa de a vibra senzorial, adică plinar.